

Správa

o výsledku kontroly plnenia príjmov podľa ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie a podľa hlavných kategórií vo vybraných mestách a obciach nad 5 000 obyvateľov, ktoré nie sú okresnými mestami

Kontrola bola vykonaná na základe plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) na rok 2011.

Účelom kontrolnej akcie bolo preverenie plnenia príjmov ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie a podľa hlavných kategórií vo vybraných mestách a obciach nad 5 000 obyvateľov, ktoré nie sú okresnými mestami a dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri správe, vyrubovaní a vymáhaní vybraných položiek a podpoložiek miestnych daní a pri plnení vybraných položiek nedaňových príjmov.

Predmetom kontroly bolo zhodnotenie vývoja príjmov mesta za roky 2008 až 2010, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri výkone správy miestnych daní, hlavne dane z nehnuteľností, postup správcu dane pri vymáhaní nedoplatkov, ktoré vznikli po 01.01.2005 nezaplatením dane z nehnuteľností, plnenie vybraných položiek nedaňových príjmov a výkon kontroly miestnych daní vrátane vnútorného kontrolného systému.

Kontrola bola vykonaná v meste Nová Dubnica (ďalej „mesto“ alebo „správca dane“), Trenčianska 45/41, 018 51 Nová Dubnica za kontrolované obdobie roku 2010.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Výkon správy miestnych daní

Mesto ako samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky postupovalo pri vyrubovaní miestnych daní podľa všeobecne záväzného nariadenia mesta o miestnych daniach (ďalej len „VZN o miestnych daniach“), ktorým zaviedlo nasledovné druhy miestnych daní: daň z nehnuteľností, daň za psa, daň za užívanie verejného priestranstva, daň za ubytovanie, daň za predajné automaty a daň za nevýherné hracie prístroje. Výnosy z miestnych daní boli príjmami mesta, z ktorých financovalo svoje potreby a prioritným záujmom mesta bolo zabezpečiť riadny výkon správy miestnych daní a dostatočný objem vlastných príjmov pre rozpočet mesta.

Kontrolou VZN o miestnych daniach bolo preverené uplatnenie jednotlivých ustanovení zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady a bolo zistené, že mesto v ňom neurčilo podrobnosti k dani za užívanie verejného priestranstva, čím konalo v rozpore s uvedeným zákonom. V doplňujúcom VZN o miestnych daniach, ktorým bola zrušená sadzba dane za užívanie verejného priestranstva, mesto nesprávne určilo nadobudnutie jeho účinnosti, čím nedodržalo ustanovenie zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, podľa ktorého sadzby miestnych daní možno zrušiť len k 01. januáru zdaňovacieho obdobia. Uvedenými nedostatkami vo VZN o miestnych daniach mesto nedodržalo zákon o obecnom zriadení, podľa ktorého vydané nariadenia vo veciach územnej samosprávy nesmú byť v rozpore so zákonmi.

Preverením príjmovej časti rozpočtu mesta na rok 2010 bolo zistené, že položka daň z nehnuteľností bola rozpočtovaná a plnená bez ďalšieho členenia na jednotlivé podpoložky – daň z pozemkov, zo stavieb, z bytov a nebytových priestorov v bytovom dome. **Kontrolou bolo ďalej zistené nesprávne zatriedenie** nedaňového príjmu za udelenie individuálnej licencie na prevádzkovanie hazardných hier prevádzkovaných prostredníctvom výherných prístrojov na rozpočtovú podpoložku administratívne poplatky.

Tým, že mesto nedodržalo platnú rozpočtovú klasifikáciu pri zostavovaní a plnení rozpočtu a **nesprávne zatriedilo** nedaňový príjem za udelenie individuálnej licencie, porušilo zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a verejnej správy a **opatrenie Ministerstva financií SR, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie** a je záväzná pri zostavovaní, sledovaní a vyhodnocovaní rozpočtov územnej samosprávy.

Kontrolou dokladov vybraných 15 daňových subjektov bolo zistené porušenie zákona o správe daní a poplatkov tým, že:

- mesto nevyzývalo daňové subjekty na doplnenie chýbajúcich údajov v daňových priznaniach (ďalej len „DP“), na vysvetlenie nejasností a preukázanie pravdivosti uvedených údajov. Ďalej bolo zistené, že v prípade šiestich daňovníkov, ktorí podali DP na nesprávnych tlačivách, ich správca dane nevyzval na účinné podanie DP na tlačive, ktorého vzor stanovilo **Ministerstvo financií SR**,
- v jednom prípade správca dane neuložil daňovníkovi pokutu za oneskorené podanie DP napriek tomu, že bol povinný splniť si túto povinnosť,
- v piatich prípadoch neoznačil správca dane DP prezenčnou pečiatkou mesta s dátumom ich prijatia a nebolo možné určiť deň začatia daňového konania,
- v jednom prípade vydaný platobný výmer (ďalej len „PV“) neobsahoval odôvodnenie s uvedením skutočností, ktoré boli dôvodom na vyrubenie nižšej dane a použitie právnych predpisov, na základe ktorých sa rozhodovalo,
- v jednom prípade správca dane nedoručil PV zástupcovi s plnou mocou pre daňové konanie a nevedel preukázať jeho doručenie, nakoľko rozhodnutie je platné, len ak je riadnym spôsobom doručené,
- tri PV neobsahovali správne označenie správcu dane a na dvoch PV nebol uvedený daňovník v súlade s výpisom z obchodného registra, nakoľko rozhodnutie musí obsahovať označenie orgánu, ktorý rozhodnutie vydal a obchodné meno právnickej osoby.

2. Postup správcu dane pri vymáhaní nedoplatkov, ktoré vznikli po 01.01.2005 nezaplatením dane z nehnuteľností

Stav daňových nedoplatkov v kontrolovanom období zaznamenal klesajúcu tendenciu oproti predchádzajúcemu roku. Daňové nedoplatky, ktoré vznikli nezaplatením dane z nehnuteľností vymáhala mesto prostredníctvom právneho zástupcu a súdneho exekútora.

Preverením postupu správcu dane pri vymáhaní daňových nedoplatkov na dani z nehnuteľností u desiatich daňových subjektov bolo preukázané, že mesto ani v jednom prípade nedoručilo výzvy na zaplatenie nedoplatku daňovému subjektu do vlastných rúk a nevedelo ho preukázať, čím porušilo zákon o správe daní a poplatkov, podľa ktorého sa do vlastných rúk adresátovi doručujú písomnosti v prípade, že deň doručenia je rozhodujúci pre začiatok plynutia lehoty a jej nesplnenie by mohlo byť spojené s právnou ujmom pre adresáta.

Mesto nezačalo daňové exekučné konanie voči siedmim kontrolovaným daňovým dlžníkom, ktorí nezaplatili daň z nehnuteľností ani v náhradnej lehote a nezisťovalo, či sú splnené podmienky na začatie daňového exekučného konania v zmysle zákona o správe daní a poplatkov.

3. Plnenie vybraných položiek nedaňových príjmov

Kontrolou plnenia nedaňových príjmov na podpoložkách rozpočtovej klasifikácie – príjmy z prenajatých budov, priestorov a objektov, poplatky a platby za predaj výrobkov, tovarov a služieb a príjem z predaja pozemkov bolo preukázané, že nájom majetku mesta a predaj pozemkov bol realizovaný v zmysle zákona o majetku obcí, zásad hospodárenia a nakladania s majetkom mesta a zásad prevodu pozemkov platných v čase uzatvorenia jednotlivých zmlúv v zmysle Občianskeho zákonníka a zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov. V dvoch prípadoch boli prevody majetku uskutočnené na základe verejnej obchodnej súťaže.

Preverením účtovných prípadov súvisiacich s nedaňovými príjmami bolo zistené porušenie zákona o účtovníctve tým, že príjmové pokladničné doklady (ďalej len „PPD“) a účtovné doklady (ďalej len „ÚD“) neobsahovali predpísané náležitosti, boli vyhotovené oneskorene a zápisy v účtovných knihách neboli zaznamenané priebežne. Ďalšie porušenie citovaného zákona bolo preukázané v troch prípadoch tým, že mesto viedlo v evidencii majetku pozemky, ku ktorým už nemalo vlastnícke právo a zároveň porušilo postupy účtovania stanovené opatrením Ministerstva financií SR, ktorým sú stanovené postupy účtovania, podľa ktorého sa v účtovej triede dlhodobý majetok účtuje o majetku, ku ktorému má účtovná jednotka vlastnícke právo.

Neuplatňovaním dohodnutých zmluvných sankcií voči nájomcom za oneskorené úhrady faktúr za nájom mesto nedodržalo zákon o majetku obcí tým, že nepoužilo všetky právne prostriedky na ochranu svojho majetku a neuplatňovalo včas svoje práva.

4. Výkon kontroly miestnych daní a vnútorný kontrolný systém

Mesto v kontrolovanom období roku 2010 nevykonávalo miestne zisťovania v zmysle zákona o správe daní a poplatkov. Kontrolná činnosť v meste bola realizovaná na základe polročných plánov kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky, ktoré boli schválené uzneseniami mestského zastupiteľstva. Žiadna z týchto kontrol nebola zameraná na kontrolu príjmov z miestnych daní a kontrolu VZN o miestnych daniach.

Kontrola ďalej preukázala, že mesto nezabezpečilo vykonanie predbežnej finančnej kontroly na PPD, čím porušilo zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite, podľa ktorého sa predbežnou finančnou kontrolou overuje každá príjmová finančná operácia a bez jej overenia nie je možné ju vykonať ani v nej pokračovať. Priebežnú finančnú kontrolu mesto nevykonávalo.

Zhrnutie

Kontrolou bolo preukázané porušenie zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady tým, že vo VZN o miestnych daniach neboli stanovené podrobnosti v zmysle uvedeného zákona a nebola správne určená účinnosť doplneného VZN o miestnych daniach. Týmito nedostatkami mesto porušilo aj zákon o obecnom zriadení.

Porušenie zákona o správe daní a poplatkov bolo preukázané tým, že DP a PV neobsahovali stanovené náležitosti, neboli predkladané, doručované a označované v zmysle daného zákona, ďalej tým, že mesto nevyzývalo daňové subjekty na doplnenie DP a neudelilo pokutu za oneskorené podanie DP, tým, že mesto nedoručilo výzvy na zaplatenie nedoplatkov do vlastných rúk a nezisťovalo splnenie podmienok na začatie daňového exekučného konania.

Ďalej bol porušený zákon o účtovníctve tým, že PPD a ÚD neobsahovali predpísané náležitosti, boli vyhotovené oneskorene a zápisy v účtovných knihách neboli zaznamenané priebežne, zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite bol porušený tým, že mesto nevykonávalo predbežnú finančnú kontrolu u príjmových finančných operácií.

Nedodržaním platnej **rozpočtovej klasifikácie a nesprávnym zatriedením** nedaňového príjmu za udelenie individuálnej licencie bol porušený zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy a územnej samosprávy.

Návrh odporúčaní na riešenie zistených nedostatkov:

NKÚ SR odporúča mestu zabezpečiť úpravu softvéru tak, aby PV obsahovali informáciu o poskytnutej úľave na dani z nehnuteľností a vypracovať internú smernicu pre oblasť vykonávania kontroly miestnych daní a stanovilo postup pri vymáhaní daňových nedoplatkov.